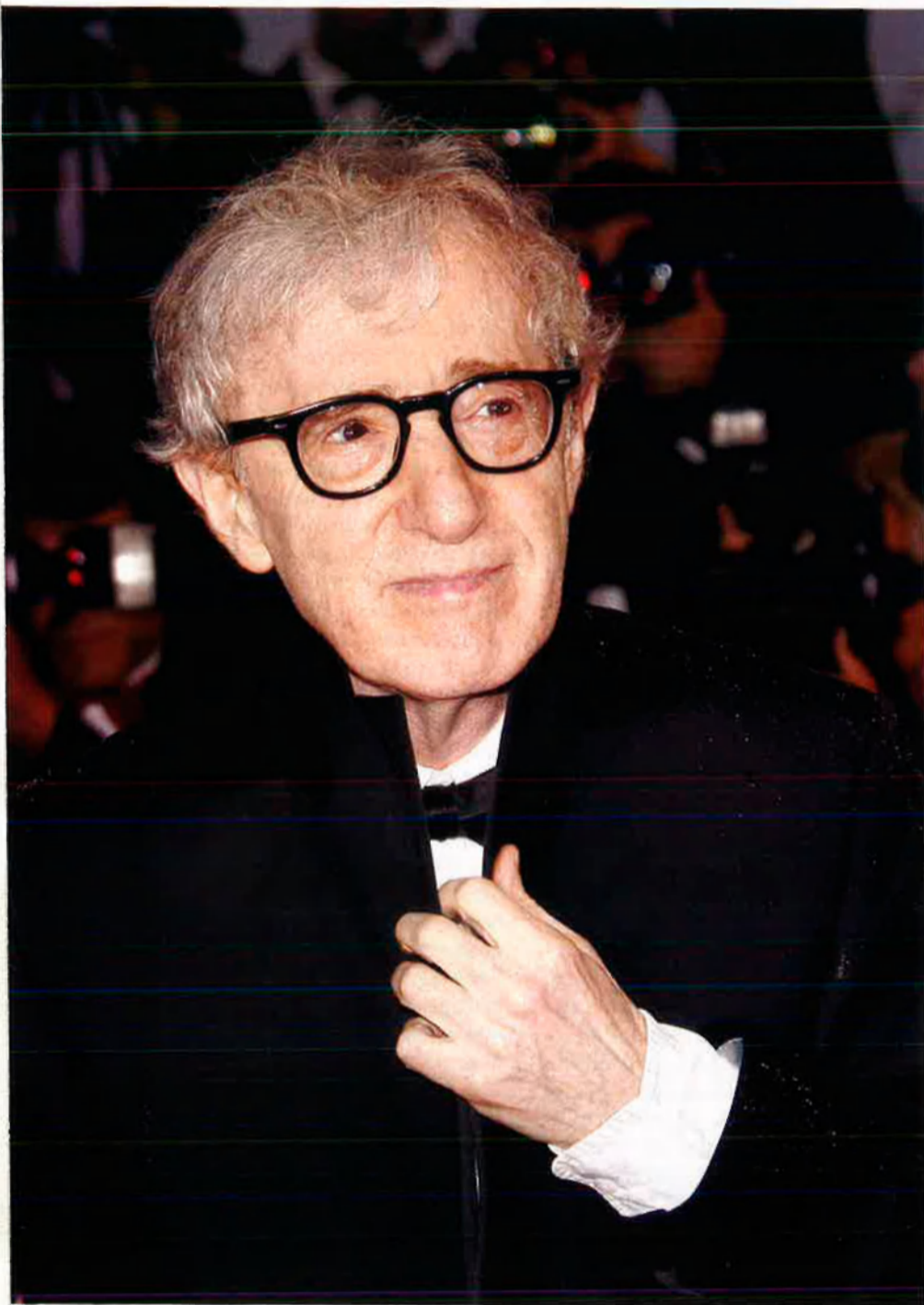

“Un regal del cel”

Woody Allen, de 72 anys, parla sobre la seua ambició com a adolescent, del fracàs de la seua gran novel·la i dels seus darrers films, *Vicky Cristina Barcelona* i *Cassandra's Dream*.

Senyor Allen, durant molts anys us va guanyar a pols la fama de cineasta xovinista de Nova York. Què trobeu ara tan fantàstic a Europa, que heu rodat tots els vostres films dels darrers anys a Londres i a Barcelona?

—M'he adonat que Europa és un bon lloc per a viure-hi i treballar-hi. M'hi sent respectat per molta gent. I la meua dona Soon-Yi també s'hi sent a gust. Us sembla poca cosa? Podria continuar tant com vulgueu. Ara, l'autèntic motiu pel qual rode els meus films a la Gran Bretanya i a Espanya són els diners. Una part important del pressupost per als meus films prové d'Europa. Per això l'estiu passat vaig passar una temporada fabulosa a Barcelona. Fins i tot si, per a filmar, ens havíem d'amagar una mica del sol d'Espanya.

—Al film estrenat recentment a Canes, *Vicky Cristina Barcelona*, conteu la història d'un pintor, dues turistes americanes i l'amant gelosa de l'artista. A banda de Scarlett Johansson, hi actuen Penélope Cruz i Javier Bardem. No van ser aquests actors els qui us inspiraren a priori el vostre film espanyol?

—Us diré exactament què va passar al començament d'aquest projecte. Vaig rebre una trucada i em digueren molt amablement: “Ens semblaria genial que rodàreu un film a Barcelona. Veniu-hi i us el financem.” Així que vaig dir-me: “M'encanta Barcelona!” Però faria això mateix a Hamburg, Berlín o Frankfurt. Algú ha de pagar la factura. Això va així, en aquest negoci.

—No sona gaire escrupolós. Sembla clar que, a diferència d'abans, en l'actualitat només treballeu quasi exclusivament amb actors joves. Al vostre film *Cassandra's Dream* [“El somni de Cassandra”], que s'estrena a Alemanya a mitjan juny, conteu la història de dos germans diferents de classe treballadora de Londres, interpretats per Colin Farrell i Ewan McGregor. Què els interessa a aquests joves actors, de vós, i què us fascina d'ells?

—Creieu que són joves? Jo no diria que els protagonistes de *Cassandra's Dream* siguen joves, sinó adults. Mireu els grans films de Hollywood

amb Jimmy Stewart, Gary Cooper o Humphrey Bogart: tots estaven en l'apogeu als vint-i-llargs o trenta-pocs. Aquesta és l'edat ideal per a les històries emocionants. Ni tan sols Scarlett Johansson no és realment tan jove. Té 23 anys. És bonica i intel·ligent, té un talent formidable i un gran sentit de l'humor. Però jo la considere una dona adulta.

—A *Cassandra's Dream* conteu la història de dos joves ambiciosos que són temptats pel destí i, de sobte, s'enfronten a la pregunta que en les històries de por sol plantejar una fada dolenta: si estarien disposats a matar en canvi de felicitat i riqueses. Heu volgut escriure una faula sobre la moral depredadora del capitalisme modern?

—Conte una tragèdia: la història de dos joves bons de classe treballadora. Un d'ells, malgrat haver somniat una vida millor, treballa al restaurant de son pare perquè ja no pot sortir-se'n a soles. L'altre també és un jove simpàtic, té un taller petit, s'estima la seua xica i li compra regals; la seua única feblesa és la passió pel joc i les apostes. Un dia, però, l'oncle de tots dos els planteja el dilema si volen continuar així o, al contrari, volen fer realitat els seus somnis. Per a aconseguir-ho, han de matar un home. I aleshores la seua vida es transforma en un malson.

—A nosaltres ens semblava que *Cassandra's Dream* era una variació de *Match Point*, el vostre film d'èxit rodat igualment a la Gran Bretanya. De nou hi trobem l'ambició desbocada, l'assassinat i l'encobriment —amb la gran diferència que, aquesta volta, els culpables no se'n surten tan fàcilment amb el seu crim.

—Això no és cert! Hi ha zero semblances entre tots dos films, tret de l'evidència que tots dos van d'assassinats i que són ambientats a Londres. *Match Point* conta la història d'un tennista professional que té una aven-

“Scarlett Johansson té 23 anys. És bonica i intel·ligent, té un gran sentit de l'humor. Però jo la considere una dona adulta”

tura i vol amagar-la a qualsevol preu. *Cassandra's Dream* tracta de dos germans d'extracció humil, que assassinen per tornar un favor al seu oncle. I aquest oncle, l'instigador, se'n surt amb tota facilitat!

—Canvia això que l'espectador s'identifique completament amb els dos germans, els autèntics protagonistes del film, i que arribe fins i tot a desitjar que mai no hagen de retre comptes pel seu crim?

—Una esperança que no pot aconseguir-se, ja que un dels germans el devoren els remordiments i es converteix en una veritable bomba de rellotgeria. El germà gran, que s'estima molt el menut, no pot fer res més que aturarlo. Dos que s'estimen, s'enemisten: heus ací la tragèdia.

—Per què no heu amanit aquest tràgic estudi de cas amb el patetisme d'alguna melodia de violí, sinó amb la música trepidant, vaga i tot-hora un poc peculiar del compositor i amic vostre Philip Glass?

—La veritat és que la música de Miles Davis que jo volia al principi era tan cara, que no me la podia permetre. Llavors se'm va acudir que Philip Glass seria l'elecció ideal. Sabeu quant va trigar a lliurar-me la música de tot el film? Dos dies! Em fa l'efecte que deu tenir a casa tot de prestatges estibats de composicions inèdites.

—També vós sou un model de productivitat com a director, aviant un film rere un altre i escrivint guions sens fi. Tanmateix, fa temps que no publiqueu cap obra literària. Els vostre llibre de contes *Mere Anarchy* ['Pura anarquia'], aparegut l'estiu passat a Alemanya, fou el primer recull de relats en vint anys.

Distingiu entre l'escriptura per al cinema i la narració literària?

—No. Escric sempre que no tinc res millor per fer. Si un dia no escric res, em deprimesc. Adés i ara havia publicat alguna història per a la revista *New Yorker*, i quan ja n'hi havia unes quantes, les vam aplegar a *Mere Anarchy*. Hi havia una altra raó, però, per la qual no havia publicat cap més llibre. Volia escriure una gran novel·la. Hi he treballat durant anys. I un bon dia em vaig adonar que no m'agradava.

—Pot ser que canvieu de parer un dia i Woody Allen encara publicarà aquesta gran novel·la inèdita i, en opinió vostra, fracassada?

—No, no, no. No tinc la paciència de tornar-m'hi a posar i refer el llibre.

—Com es titulava la novel·la?

—*Anything else* ['Res més']. Com el film que vaig fer el 2003. Però, a banda del títol, aquest film no té res en comú amb la novel·la. Ara, dos petits acudits els he manllevats del llibre.

—Potser assumiríeu el risc i publicaríeu el llibre, si encara fóreu tan ambiciosos i estiguéreu tan obsedit per l'èxit com els dos joves protagonistes de *Cassandra's Dream*?

—Crec que d'adolescent vaig ser igual d'ambiciosos. Però vaig tenir la sort boja de descobrir en mi un talent per a la comèdia. No havia heretat aquell talent dels meus pares, ni l'havia conreat de cap manera. Fou un regal del cel. I així vaig començar a escriure a setze anys per a la ràdio i la televisió, i a guanyar amb aquesta edat més que els meus pares. Sense aquesta sort hauria menat una vida espantosa. De fet, m'havien expulsat de l'escola i tot. I no sé com hauria reaccionat si una fada dolenta m'haguera fet una oferta immoral com la que fa l'oncle de *Cassandra's Dream* als seus nebots —tot i que crec sincerament que hauria resistit la temptació.

Wolfgang Höbel i Daniel Sander
© DER SPIEGEL – EL TEMPS
Traducció de Guillem Soler

“Vaig rebre un trucada i em digueren: 'Ens semblaria genial que rodàreu un film a Barcelona. Veniu-hi i us el financem'”